

**ГУЛЯЙПІЛЬСЬКА РАЙОННА РАДА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЯСЛА-САДОК «ДЖЕРЕЛЬЦЕ»**

«Ознайомлення зі словом»

Конспект заняття з грамоти для дітей старшої групи

26.10.2016

Провела

вихователь:

Панасенко О.А.

Програмовий зміст: вчити дітей добирати слова- ознаки, слова-антоніми; продовжувати знайомити дітей з реченням; закріпити вміння складати речення та відтворювати їх графічне зображення; вправляти дітей у вмінні знаходження місця звука у слові; закріпити знання про те, що слова мають значення; розвивати мислення, пам'ять, швидкість мовлення; виховувати культуру спілкування.

Матеріал: *демонстраційний:* предметні картинки: слива, машина, курча, цукерка, сонце, береза, м'яч, мак, книга, апельсин; дидактична гра «Живі речення»; м'яч ; *роздатковий* : схеми слів, фішки.

Хід заняття:

1. Організаційний момент

Діти заходять до групи і стають в коло. Лялька сидить на стільчику.

Діти до нас у гості завітала лялька Оленка. Вона прийшла до нас, щоб навчитися і дізнатися за допомогою чого ми спілкуємося. Привітаємося з нею, добрий день.

2. Оновна частина

2.1. Бесіда про мову.

Кидається м'яч кожній дитині, вона говорить відповідь на запитання.

- З чого складається наша мова? (з речень)
- Із чого складаються речення? (зі слів)
- Давайте придумаємо з вами речення про ляльку.

2.2. Дидактична гра «Живі речення»

Ми з вами зараз пограємо в гру яка називається «Живі речення». Ми самі станемо словами.

- Скільки слів у реченні? (2,3,4,5) Отже нам треба (2,3,4,5,) дітей.
- Як позначається початок речення? (штришком)
- Що ставиться в кінці речення? (крапка)

Перед вами на столі лежать позначки слів у реченні. Беремо їх і шикуємося одне за одним. А крапку буду тримати дитина, яка є останнім словом у реченні.

2.3. Бесіда про речення

- Які бувають речення? (довгі та короткі)
- Як ви думаєте чому в (Кості, Саші, і т.д.) вийшло довге речення? (придумав багато слів)
- Правильно. якщо в реченні мало слів воно коротке, а багато-довге.
- А з чого складаються слова? (зі звуків)
- Які бувають звуки? (голосні та приголосні)
- На які групи діляться приголосні звуки? (м'які та тверді)
- Де можуть стояти звуки в слові? (на початку в середині та в кінці слова)
- Правильно. Молодці діти.
- Давайте навчимо ляльку знаходити місце звука у слові.

Діти сідають за столи.

2.4. Дидактична гра «Знайди місце звука у слові»

Одна дитина виходить до дошки інші виконують роботу на місцях.

Під час виконання роботи проводиться індивідуальна робота з дітьми за потреби та диференційований підхід з дітьми високого та достатнього рівня розвитку.

- Що зображено на картинках? (апельсин, мак, книга)
- Який звук ми чуємо у всіх цих словах? (звук [а])
- Правильно звук [а] є у назвах всіх предметів.
- Скажіть у слові апельсин де стоїть звук [а]? (на початку)
- А чи у всіх цих словах звук [а] стоїть на початку слова? (ні)

Правильно, малята. Отже перед вами лежать схемки на яких ми повинні самотійно викласти фішки на місці звука в слові.

Самотійна робота дітей.

- У слові апельсин звук [а] стоїть...? (на початку)
- Куди ми поклали нашу фішечку? (в перший квадратик)

Перша дитина викладає біля дошки

- Молодці.
- У слові мак де стоїть звук [а]? (в середині)

Друга дитина викладає біля дошки.

- Куди ми поклали нашу фішечку? (в другий квадратик)
- У слові книга куди ми поклали нашу фішечку?

Третя дитина викладає біля дошки.

- Молодці діти. Гарно виконали завдання.

2.5. Дидактична гра «Слова-ознаки»

А тепер давайте ляльку познайомимо зі словами. А саме словами-ознаками.

- Що це за такі слова? (слова які називають предмет)

Ось наприклад:

- Солодка, маленька, смачна, шоколадна ... (цукерка)
- Як ви зрозуміли, що це цукерка? Які слова я говорила, щоб ви зрозуміли, що це цукерка?
- Яскраве, променисте, ласкаве, весняне... (сонечко)
- Висока, струнка, зелена, ніжна... (береза)
- Круглий, кольоровий, дитячий, футбольний, гумовий... (м'яч)

Молодці. А зараз лялька пропонує вам пограти зі своїми товаришами та з нею. Лялька приготувала для вас картинки.

2.6. Дидактична гра «Опиши предмет»

Діти виходять до дошки, дивляться на картинки та описують предмет.

- Як ви здогадалися що вам описує (Даша, Саша, Наташа)?
- Молодці. Правильно. Ляльці дуже сподобалось, але вона вже втомилася. А ви втомились? Давайте трішки відпочинемо

2.7. Фізкультхвилинка.

- Руки вгору, руки вниз
- І легенько покрутись.
- Покрутились, повертілись.
- На хвилинку зупинились.
- Пострибали, пострибали.
- Раз присіли, другий – встали.
- Вдих глибокий – раз, два, три.
- Знову грати почали.

Трішки відпочили? Ляльці так сподобалося, що вона хоче ще пограти з вами. Ви не проти? А гра, яку вона вам приготувала називається «Слова-товариші».

2.8. Дидактична гра «Слова-товариші»

Діти, ви знаєте, що є слова, які вимовляються по-різному, а означають одне і те ж. Ось наприклад: мама

- Як можна сказати по іншому? (nene, матінко, матуся)
- Давайте спробуємо підібрати схожі за значенням слова до слова «хата». (оселя, будівля, дім, житло, домівка)
- Як можна по іншому сказати «ходити»? (чимчикувати, йти, мандрувати, крокувати, ступати)

Молодці. Правильно. але це ще не всі ігри які приготувала для нас лялька. Вона хоче з нами пограти ще в одну гру.

2.9. Дидактична гра. «Скажи навпаки»

Веселий- сумний;

Стояти – сидіти;

Глибокий – мілкий;

Великий – малий;

Світло – темно;

Старий – молодий;

Вузкий – широкий;

Холодний – гарячий;

Добрий – злий;

День – ніч;

Багатий – бідний;

Гіркий – солодкий.

- Які слова ми щойно з вами називали? (слова протилежні за значенням)

2.10. Дидактична гра «Слова-дії»

Оленко, ще є слова-дії, за допомогою яких ми також можемо визначити про який предмет йде мова. Пограєш з нами?

- Їде, сигналізує, гурчить, мчить, везе ... (машина)
- Вмикається, показує, говорить, стоїть... (телевізор)
- Любить, пестить, доглядає, готує, шиє, працює... (мама)
- Світить, гріє, блищить... (сонце)

Молодці діти.

3. Заключна частина

3.1. Підведення підсумку заняття

- Що ми робили сьогодні на занятті?
- Де можуть стояти звуки в слові?

3.2. Оцінювання роботи дітей.

Ляльці дуже сподобалось у вас в гостях. Ви такі розумні та кмітливі, гарно сьогодні працювали, гарно відповідали (Крістіна, Костя, Наташа, і т.д). Трішки уважнішими та кмітливішими треба бути (Крістіні, Ярику, і т.д). але вони будуть старатися і на наступному занятті будуть активнішими. Лялька поспішає. Їй пора рушати у дорогу, щоб розповісти своїм друзям, що вона дізналася на нашому занятті.

Давайте скажемо ляльці «До побачення».